

ΕΤΟΣ 54ον

8 Ιανουαρίου 2006

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 2 (2745)

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

«Μετανοείτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, πού πρὶν λίγες ἡμέρες ἐόρτασε ἡ Ἐκκλησία μας, ἀποτελεῖ τὴν ἀνατολή τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης· σημαίνει τὴν ἀπαρχή τῆς σωτηρίας γιὰ τὸν ἄνθρωπο πού θέλει νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸ σκοτάδι τοῦ μίσους καὶ τῆς καταστροφῆς καὶ νὰ ἀντικρίσει τὸ φῶς τῆς θείας ἀγάπης.

Μετά τὴ θλυρωτικὴ αὐτὴ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν ἱστορία τῶν ἀνθρώπων, μένει καὶ στὸν ἄνθρωπο νὰ κάνει κάτι ἀπὸ τὴ δική του πλευρά. Καὶ αὐτό μᾶς τὸ διακηρύττει ὁ Χριστὸς καὶ τὸ συνοψίζει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος στὴν ἀκόλουθη φράση τῆς σημερινῆς περικοπῆς: «Μετανοείτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Τί εἶναι μετάνοια

Ἡ μετάνοια ἀποτελεῖ τὴν ἀρχή, τὴ μεσότητα καὶ τὸ τέλος τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Εἶναι ἡ καθολικὴ ἐντολή, πού καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπο ἰκανὸ νὰ ἐκπληρώσει καὶ ὅλες τὶς ἄλλες ἐντολές. Εἶναι ἡ ἐπάνοδος ἀπὸ τὸ παρά φύση στό κατά φύση· εἶναι ἡ ἐπιστροφή ἀπὸ τὸν διάβολο στὸν Θεό. Καὶ αὐτό πραγματοποιεῖται μὲ πόνους καὶ ἄσκηση, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκνός. Ἀκόμη μετάνοια εἶναι ἡ ἀποκήρυξη τῆς ἁμαρτίας καὶ ἡ προσήλωση στὴν ἀρετὴ, ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ ἡ ἐπιστροφή στό ἀγαθό.

Ἡ μετάνοια δέν εἶναι σέ τελικὴ ἀνάλυση ἠθικὸ ἀλλὰ ὑπαρξιακὸ γεγονός. Δέν ἀνάγεται στό ἐπίπεδο τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ στό ἐπίπεδο τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Σπουδαιότητα τῆς μετάνοιας

Οἱ ἄνθρωποι, κατὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, δέν διακρίνονται ἀνάλογα μὲ τὶς ἀρετές ἢ τὶς κακίες τους, ἀλλὰ ἀνάλογα μὲ τὴ διάθεσή τους νὰ μετανοήσουν ἢ νὰ παραμείνουν στὴν ἁμαρτία. Ἡ παιδαγωγία πού ἄσκησε ὁ Θεὸς μὲ τὸν νόμο καὶ τοὺς

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ματθ. δ' 12-17)

Ἡ ἀρχή τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ

*Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθηήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χάρα καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρῶσσειν, καὶ λέγειν· **Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.***

προφῆτες καρποφόρησε ἐκεῖ, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ὁδηγήθηκαν στή μετάνοια. Καί ἡ παιδαγωγία πού ἀσκεῖται στὸν κόσμο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καρποφορεῖ ἐκεῖ, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ὁδηγοῦνται στή μετάνοια. Κατὰ τὸν ὄσιο Μάρκο τὸν Ἐρημίτη ὅλες οἱ ἐντολές καταλήγουν στή μετάνοια.

Ἡ μετάνοια εἶναι τὸ μοναδικό μέσο, πού διαθέτει ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴν πρόσκληση τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δεχθεῖ τὴ χάρη του. Ὁ Χριστὸς δὲν ζήτησε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ γίνουν λιγότερο ἀμαρτωλοί, ἀλλὰ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὸν Θεό.

Ἡ μετάνοια εἶναι ἀπαραίτητη ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς θείας χάριτος, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ διατήρηση ἢ τὴν ἀνάκτησή της. Ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτάνει καθημερινά, ὀφείλει καὶ νὰ μετανοεῖ καθημερινά. Ὅσο καὶ ἂν ἔχει προκόψει πνευματικά, χρειάζεται τὴ μετάνοια. Τὸ ἔργο της δὲν τελειώνει ποτέ. Ὅσο περισσότερο μετανοεῖ ὁ ἄνθρωπος, τόσο καλυτέρα γνωρίζει τὸν ἑαυτό του· συνειδητοποιεῖ τὴ μηδαμινότητά του, θλίβεται γιὰ τὴν ἀθλιότητά του καὶ καταφεύγει στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἐτσι ἡ μετάνοια γίνεται ὁδὸς αὐτογνωσίας ἀλλὰ καὶ θεογνωσίας· προσεγγίζει τὸν ἄνθρωπο στὸν Θεό καὶ τὸν κάνει δεκτικότερο στή χάρη του.

Μετάνοια καὶ ἐξομολόγηση

Ἡ μετάνοια εἶναι καὶ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας μας· εἶναι τὸ μυστήριο μὲ τὸ ὁποῖο ἐπανερχονται στὴν Ἐκκλησία τὰ μέλη της πού εἶχαν κάποτε ἀποκοπεῖ· εἶναι δεύτερο βάπτισμα, τὸ βάπτισμα τῶν δακρῶν. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸ μυστήριο τῆς μετάνοιας, ὑπάρχει καὶ ἡ ἐξομολόγηση ὡς ἐνδοεκκλησιαστικὴ πράξη. Αὐτὴ ἀποτελοῦσε ἐξαρχῆς τὴν προϋπόθεση γιὰ τὴ συμμετοχὴ στή θεία εὐχαριστία. Ὁ πιστὸς ἐξομολογεῖται τὶς ἀμαρτίες του καὶ δέχεται τὴν ἄφεση.

Παρεξηγήσεις τοῦ μυστηρίου

Τὸ μυστήριο τῆς μετάνοιας καὶ τῆς ἐξομολογήσεως στή σημερινὴ πρακτικὴ συνδέεται δυστυχῶς καὶ μὲ ὀρισμένες παρεξηγήσεις.

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Ἐκείνον τὸν καιρὸν, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἄκουσε ὅτι ὁ Ἰωάννης συνελήφθη, ἔφυγε εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐξῆς τὴν Ναζαρέτ καὶ ἦλθε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Καπερναοὺμ, ἡ ὁποία ἦτο κοντὰ εἰς τὴν λίμνην εἰς τὰ σύνορα Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλεὶμ, διὰ νὰ ἐκπληρωθῆ ἑκεῖνο, πού ἐλέχθη διὰ τοῦ Ἠσαΐα τοῦ προφήτου, « Ἡ χώρα τοῦ Ζαβουλῶν καὶ ἡ χώρα τοῦ Νεφθαλεὶμ, ἡ ὁποία ἐκτείνεται κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ γῆ πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην, ἡ Γαλιλαία τῶν ἐθνικῶν, ὁ λαός, πού κάθεται εἰς τὸ σκοτάδι, εἶδε μεγάλο φῶς καὶ εἰς ἐκείνους πού κάθονται εἰς τὴν χώραν καὶ τὴν σκιάν τοῦ θανάτου, ἀνέτειλε γι' αὐτοὺς φῶς». Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ, «**Μετανοεῖτε, διότι ἐπλησίασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν**».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

Μιά τέτοια παρεξήγηση εἶναι ἡ δικανικὴ ἀντίληψη τῆς μετάνοιας. Ἡ ἐξομολόγησις δέν εἶναι δικαστήριο. Συμβαίνει οἱ ἐξομολογούμενοι, ἐνῶ διατυπώνουν πλεκτικὰ στὸν ἐξομολόγο τίς ἁμαρτίες τους, δέν βιώνουν ἐσωτερικὰ τὴ μετάνοια. Ἀπαριθμοῦν τίς ἁμαρτίες, ἐπειδὴ γνωρίζουν ἢ ἄκουσαν ἀπὸ κάποιον ὅτι αὐτὸ πού ἔκαναν εἶναι ἁμαρτία, χωρὶς νὰ μετανοοῦν γι' αὐτές. Ἡ ἁμαρτία ὅμως δέν εἶναι ἀπλή ἀστοχία, πού πρέπει νὰ δικαστεῖ. Εἶναι διατάραξη ἢ διάσπαση τῆς κοινωνίας μέ τὸν Θεό. Καὶ ἡ ἐξομολόγησίς της ἀποτελεῖ ἔκφραση συντριβῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Μιά ἄλλη παρεξήγηση εἶναι ἡ διακριτικὴ ἐπιλογή τοῦ ἐξομολόγου. Πολλοὶ πιστοὶ ἔχουν τὴν ἐντύπωση ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν ἀγιότητα τοῦ ἐξομολόγου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ δική τους μετάνοια. Ἐτσι παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο νὰ προσέρχονται στὴν ἐξομολόγησις ὄχι τόσο γιὰ νὰ ἐκφράσουν μετάνοια, ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθουν τὸ μέλλον τους ἀπὸ ἕναν προορατικὸ γέροντα. Περιμένουν νὰ ἀκούσουν γιὰ θέματα τῆς καθημερινότητος ἢ νὰ ἐκφράσουν ἀνησυχίες γιὰ τὴν οἰκογένεια ἢ τὸ ἐπάγγελμα. Ἡ ποιότητα ὅμως τῆς μετάνοιας δέν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ἐξομολόγο, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἐξομολογούμενο. Ἡ μετάνοια δέν ἀποτελεῖ μεμονωμένο περιστατικὸ τῆς πορείας μας μέσα στὴν Ἐκκλησίαν ἀλλὰ συνεχές καὶ οὐσιώδες στοιχεῖο τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Ἀρχιμ. Γ. Χ.

8 Ἰανουαρίου 2006: ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου ὁσίων, Ἀπικτοῦ Κων/πόλεως,

Παρθένας μάρτυρος τῆς Ἐδεσσαίας († 1375)

Ἦχος: δ' – Ἐωθινόν: Ζ' – Ἀπόστολος: Ἐφεσ. δ' 7-13 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. δ' 12-17.

Ἡ ΕΠΙΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 15 Ἰανουαρίου, ἸΒ' Λουκᾶ (Δέκα Λειπρῶν).

Ἀπόστολος: Κολ. γ' 4-11 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιζ' 12-19.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Αυτές τίς ημέρες έκυκλοφορήθη από τήν Ἀποστολική Διακονία καί ὁ τέταρτος τόμος (μηνός Ἀπριλίου) τῆς νέας μνημειώδους σειρᾶς, ἀγιολογικοῦ περιεχομένου, ὑπό τόν τίτλο:

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΟΙ ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

πού ἔχει ὡς μοναδικό σκοπό νά παρουσιάσει, στή νεοελληνική γλώσσα, τοὺς βίους τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας καί τή ζωή τοῦ Χριστοῦ πού ἀποκαλύπτεται μέσα ἀπό τό λόγο, τή διδασκαλία, τό ἦθος, τήν πράξη, τή θεωρία, τή μαρτυρία καί τό μαρτύριο τῶν φίλων τοῦ Θεοῦ.

Τό ἔργο εἶναι γραμμένο ἀπό τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελο, Γενικό Διευθυντή τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καί θά ὀλοκληρωθεῖ σέ 13 τόμους, ἕνα γιά κάθε μήνα τοῦ ἔτους καί ἕνα γιά τήν περίοδο τοῦ Τριωδίου καί τοῦ Πεντηκοσταρίου (σχήμα 17Χ24, ἐξ ὀλοκλήρου σέ τετραχρωμία).

Ζητήστε τοὺς τέσσερις πρώτους τόμους ἀπό τά Βιβλιοπωλεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἢ τηλεφωνῆστε στό 210-7272381, γιά νά σᾶς ἀποσταλοῦν μέ ἀντικαταβολή. Εἶναι ἕνα ἔργο πνευματικῆς οἰκοδομῆς γιά κάθε Ὁρθόδοξο Χριστιανό καί κάθε Ὁρθόδοξη Οἰκογένεια. Τό ἔργο προλογίζει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ. 2) Κάθε Δευτέρα καί ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στόν Ἱ. Προσκυνηματικό Ναό Ἁγίας Βαρβάρας στόν ὁμώνυμο Δῆμο Ἀττικῆς. Προηγεῖται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καί ὁμιλεῖ ἕνας ἀπό τοὺς Ἐφημερίους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἔβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ἐπί τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr